[2024] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 48: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 258

ਬਾਲੂ @ਬਲਰਾਮ @ਬਾਲਮੁਕੁੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2008 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1167)

02 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਬੀ ਆਰ ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 201/34 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 302/34 ਅਤੇ 201, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ; ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ-ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ-ਜਦੋਂ ਟਿਕਾਊ ਨਾ ਹੋਵੇਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਈ. ਓ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ' ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਸਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਸਨ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਤ ਪਾਇਆ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾ ਹੁੰਦਾ - ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ

- ਲੇਖਕ

ਦੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੜੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 6, 12-14,16,19-23]

ਸਬੂਤ-ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ-ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਸ਼ਰਦ ਬਰਡੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1985) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 88: (1984) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 116-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ|

ਸਾਧੂ ਸਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. [2016] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 913: (2016) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 397; ਹਰਲਜਨ ਭਲਾ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [2016] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 203: (2016) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 665-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 |

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ; ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ; ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ; ਕੇਸ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ; ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ; ਨਤੀਜੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ; ਦੋ ਸੰਭਵ ਵਿਚਾਰ; ਉਲਟ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ।

ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 06.04.2018 ਤੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2018 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1167 1995 ਦੀ ਸੀ. ਆਰ. ਏ. ਨੰਬਰ 261 |

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਵਰੁਣ ਠਾਕੁਰ, ਰਾਮਕਰਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਰਨ, ਬ੍ਰਜੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਰਾਜ਼ਦਾਨ, ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਸਲ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਕੇਏਸ਼ ਬੇਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਤਰੀ ਜਗਤ ਜੋਸ਼ੀ, ਅਸਟਿਕ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਤੋਮਰ, ਅਰਘਾ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਜਸਵਿਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਬੀ, ਐਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ |

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

ਬੀ ਆਰ ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ 6 ਅਪਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1995 ਦਾ 261, ਜਿਸ ਨਾਲ 26 ਮਾਰਚ 1994 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 160, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਮੋਹ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 302,201 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 (ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ @ਬਲਰਾਮ @ਬਾਲਮੁਕੁੰਡ) ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 201/34 ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2 (ਹਲਕੀ ਬਾਹੂ @ ਜਮਨਾ ਬਾਈ @ ਜਮਨਾ ਬਾਈ) ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਅਤੇ 201 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 302/34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 1000/- ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 201 ਅਤੇ 201/34 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 3000/- ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ 5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ।

2. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ

2.1 ਮ੍ਰਿਤਕ-ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਦਾ ਅਨੀਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧ ਸੀ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 2-ਜਮਨਾ ਬਾਈ (ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 2) ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਬੱਲੂ @ਬਲਰਾਮ @ਬਾਲਮੁਕੁੰਦ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1) ਅਨੀਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਆਗਰਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਮੋਹ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ| ਇਸ ਵੈਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, 7 ਜੂਨ, 1992 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 11:00 ਵਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਗੋਵਿੰਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-7) ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਨੰ. 2 ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਧੋ ਰਹੇ ਸਨ।

2.2 ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਉਰਫ਼ ਬੇਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀ ਡਬਲਿਊ-1) ਅਤੇ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀ ਡਬਲਿਊ 6) ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਨ, ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਦਮੋਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-1) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2.3 ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2.4 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

2.5 ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਲਟ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ.

2.6 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ |

3. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਰੁਣ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਰਾਜ਼ਦਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਸ੍ਰੀ ਵਰੁਣ ਠਾਕੁਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤਰਕ ਦੇ ਕੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਸਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਸ਼੍ਰੀ ਪਸ਼ੂਪਤੀ ਨਾਥ ਰਾਜ਼ਦਾਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਰਾਜ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨੀ ਦਾ ਸਬੂਤ

ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-6) ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਗੇ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸ਼ਰਦ ਬਰਡੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"152. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕੇਸਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫੈਸਲਾ ਹਨ ਹਨੁਮੰਤ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(1952) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 71: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 ਐਸ. ਸੀ. 343:1952 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091:1953 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 129]। ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪ-ਟੂ-ਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਫੈਲ (ਅਲੀਅਸ) ਸਿੰਮੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 198:1970 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 55] ਅਤੇ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(1972) 4 ਐਸਸੀਸੀ 625: ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 656] ਦੇ ਮਾਮਲੇ। ਹਨੁਮੰਤ ਕੇਸ [(1952) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 71: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 ਐਸ. ਸੀ. 343:1952 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091:1953 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 129] ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੱਜ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੁਬਾਰਾ, ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ

1. (1985) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 88: (1984) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 116:1984 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 121

ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨਃ

(1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ "ਨਹੀਂ" ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਾਹਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਵੇਰਸ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(1973) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 793:1973 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1033:1973 ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ. ਜੇ. 1783] ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ [ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੈਰਾ 19, ਪੰਨਾ 807: ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) ਪੀ 1047]

"ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੰਡਦੀ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ,

(3) ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ,

(4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਅਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡੇ

ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

154. ਇਹ ਪੰਜ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਪੰਚ ਸ਼ੀਲ ਬਣਦੇ ਹਨ।

7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ 'ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ਬਲਕਿ 'ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

9. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

"13. ਸਾਧੂ ਸਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ ਪੀ (2016) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 397 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈਃ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਥ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਰਬਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

14. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਰਲਜਨ ਭਲਾ ਤੇਜਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2016) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 665 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਃ-

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਉੱਤੇ, ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇ। ਜੇ ਦੋਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

11. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਆਤਮਘਾਤੀ ਮੌਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ।

12. ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਸਿੱਖੀ ਜੱਜ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

12.1 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਪੱਪੂ ਤਾਮਰਾਕਰ ਅਤੇ ਦੋ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਚੌਕ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੌਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਤ 11:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਲੜ੍ਹਕਾ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ (ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1) ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਰਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਚੱਡੀ ਅਤੇ ਬਨੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੱਲੂ ਚਾਰੂਸਿਆ, ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਰਸੀਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਮਰੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ 6) ਵੀ ਉੱਥੇ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਮੁਨਾ ਬਾਈ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 2) ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੂਨ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

12.2 ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਲ 1991 ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹੀਨੇ (ਦਸੰਬਰ 1991) ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਭੋਪਾਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ 1992 ਦੇ ਚੌਥੇ ਮਹੀਨੇ (ਅਪ੍ਰੈਲ 1992) ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਗਰਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜ੍ਹਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲ ਨੰ. 1 ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਅਨੀਤਾ ਦਮੋਹ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ (ਸਾਲ 1992 ਦੇ ਚੌਥੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ, ਅਪ੍ਰੈਲ 1992) ਅਤੇ ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਉਜੈਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1). ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੀਤਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਅਨੀਤਾ ਦਰਮਿਆਨ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 1) ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

12.3 ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸਧਾਰਨ ਪਾਇਆ। ਆਪਣੀ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦੇ ਵੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਸੰਘਣੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 9 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ (ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ) ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਵਾਲਦਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਿਪੁੰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਵਿਖੇ ਖਿੱਚਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-2) ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ਨਿਪੁੰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-2) ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 150 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਸੀ।

12.4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-6) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11:45 ਵਜੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ, ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ, ਉਸ ਦੇ ਮੰਜਲਾ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜਮੁਨਾ ਬਾਈ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਰਨਡ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ -2). ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

12.5 ਲਰਨਡ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਰਾਜੂ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-4) ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-5) ਅਤੇ ਗੋਵਿੰਦ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-7) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

12.6 ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਲੂ ਚੌਰਸੀਆ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਸਾਹੂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਨਹੁੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਰਨਡ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੁੰ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਿਆਨਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਹਾਲਾਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਖੂਨ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਸੀ।

12.7 ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ. 1, ਜਮੁਨਾ ਬਾਈ (ਅਪੀਲ ਨੰ. 2) ਚਿੰਤਤ ਹਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਐਸ ਕੇ ਬੈਨਰਜੀ @ਐਸ ਕੇ ਬੈਨਰਜੀ @ਸੁਕਾਂਤ ਬੈਨਰਜੀ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ। (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ -15).

12.8 ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-14) ਜੋ ਇਕ ਪੰਚ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਐਸ ਕੇ ਬੈਨਰਜੀ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ' ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ - 15). ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੂਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਨਮੂਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।

12.9 ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚਾਕੂ 14 ਜੂਨ 1992 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੰਡਮ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-14) ਤੇ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ExhIBIT P-11). ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

12.10 ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਘਟਨਾ 7 ਜੂਨ 1992 ਨੂੰ 12:00 ਵਜੇ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 12:40 ਵਜੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਸਿਰਫ 15 ਜੂਨ 1992 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ 1 ਤੋਂ 1 1⁄2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਤੇ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਵਾਇਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੁਕਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੜੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ।

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਸਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

"8... ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ-6) ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ "ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਯੂਨੋ, ਫਾਲਸਸ ਇਨ ਓਮਨੀਬਸ" ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

15. ਐਸ ਕੇ ਬੈਨਰਜੀ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-15) ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈਃ

“12. ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਦੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੈਰ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

16. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਈ ਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈ. ਓ. ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ' ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

“15. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ

ਜੇ ਪੀ ਪਰਸਾਈ (ਪੀ ਡਬਲਯੂ-8) ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਬੈਲ | ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। 1 ਜੋ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਜੇ. ਪੀ. ਪਰਸਾਈ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ।

18. ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐੱਸ. ਕੇ. ਬੈਨਰਜੀ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ-15) ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

"18... ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਉੱਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੱਕ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹੇਸ਼ ਦਾ ਕਤਲ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਨੀਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਨੀਤਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

19. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

20. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਸਨ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

21. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਤ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ।

22. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

23. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

(i) ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ;

(ii) ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 261 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

24. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler